

věc : Žádost o přípuštění
k habilitaci.

Praha 15. listopadu 1936.

Slavný
s b o r e p r o f e s o r s k ý
f i l o s o f i c k é f a k u l t y u n i v e r s i t y K a r l o v y
v P R A Z E :

Žádám zdvořile, abych byl přípuštěn k habilitaci z pedagogiky na filosofické fakultě university Karlovy v Praze. Podle platného nařízení ministerstva vyuč. ze dne 11.II.1888 č.2390,ř.z.č.19 opírám svou žádost těmito deklady a důvody :

- 1/ Hodnosti doktora filosofie dosáhl jsem na filosofické fakultě university Karlovy v Praze dne 12.října 1920 na základě disertační práce "Experimentální výzkum a měření dětské inteligence testovou methodou".
- 2/ Jako habilitační spis dovoluji si předložiti I.díl své "Dětské inteligence". Celé díle jest rozvrženo do 3 svazků. II.díl obsáhne ontogenesi inteligence a difference v žákovské inteligenci. III. díl bude věnován pedagogickým důsledkům z těchto psychologických poznatků, zejména pokud se týče školské organizace. Díle jest tedy svým vyvrcholením pedagogické, třeba vyrůstá - jak jinak ani nelze - z psychologických základů. Ale už I.díl, jakkoli převážně psychologický a věnovaný z větší části kritickému zhodnocení dosavadních metod výzkumu, plánovitě připravuje z každého prokázaného poznatku pedagogické závěry a při každé příležitosti přechází na pole pedagogické. Spis vyšel na podzim r. 1934 jako I. svazek Knihovny středoškolských otázek, vydávané Ústředním spolkem čsl. profesorů v Praze v Profesorském nakladatelství a knihkupectví v Praze. Byl tedy ve veřejném nakladatelství tiskem uveřejněn a také odbornou kritikou příznivě přijat. Stejně i bibliografie mých dosavadních menších prací, sestavená v Tabulce pro osobní stav /příl.4./ ukazuje stále týž základní směr : stavěti novou školu na basi vědy o dítěti a žáku - odkaz

te, který jsem převzal hlavně po svém vzácném učiteli univ. prof. Čádu, který byl nejen literárně, nýbrž také prakticky. V začátcích české vědy o dítěti za doby prof. Čádu, nebylo skoro ani možno pěstovati pedagogii jinak než teoreticky. Samostatný stát nás staví i na tomto poli před velké úkoly, kterým se věda nesmí vyhýbat. Mládež správně vedená, teprve budecnost republiky. A tak nebylo ani mnoho času na psaní nových teoretických spisů, když životní zájem našeho mládeže státu kázal, abych pomáhal prohloubiti výchovu a sociální péči o mládež aplikací vědeckých poznatků pedagogie. Přesím tedy, aby má práce nebyla posuzována jen podle toho, co jsem mohl posud napsati, nýbrž aspoň rovným dílem také podle toho, jak jsem vědou vyzbrojen na odpovědných místech po léta sloužil a sloužím lepšimu chápání, účelnějšímu a účinnějšímu vedení našeho dorostu.

4/ Předkládám Tabulku pro osobní stav.

5/ Devoluji si příležitost ve zvláštní příležitosti program přednášek, které jsem připraven konati, bude-li mi udělena žádaná venia decendi.

6/ Pro větší názornost svých výkladů a pak zejména pro praktikum a pokročilými posluchači nebude mi zatěžko opatřiti si pro demonstraci typické případy z behatého množství dětí a mladistvých i studentů, vyšetřovaných v Zemském pedagogickém ústavu, jehož jsem ředitelem. Způsob tento se mi velmi dobře osvědčuje v pedagogickém semináři na Státní pedagogické akademii. Právem lze si tedy slibovati i u kandidátů středoškolského učitelství, že budou touto metodou lépe připraveni pro své úkoly než pouze teoretickými výklady.

7/ Ve smyslu § 12. zmíněného nařízení min. vyuč. zdveřile žádám, budu-li připuštěn k habilitačnímu řízení, aby mi byla prominuta přednáška na zkušku. Nehledě k tomu, že od ledna r. 1918 působím skoro stále na střední škole, již dlouho konám přednášky z těchto disciplin na Škole vysokých studií pedagogických, na Vyšší škole sociální péče, nyní na Masarykově státní škole zdravotní a sociální péče, na Státní pedagogické akademii a v řadě prázdninových kursů.

S. Cyril Slejškal
Praha-XV. Hrdkovičky,
Zátiší 103.

FAKULTA FILOSOFICKÁ
Podáno 23. XI. 1938
867

C u r r i c u l u m v i t a e .

Narodil jsem se 31.XII.1890 ve Štarnově u Šternberka na Moravě jako poslední z pěti dětí starousedlého rodu na hanáckém gruntě. Otec mi zemřel, když mi docházel desátý rok. Matku mi dobrý osud uchoval až do mého 36.r. Jejím příkladnému vychování děkuji za vše dobré.

Na Slovanské gymnasium v Olomouci mne dala v r. 1902/3. Míval jsem pravidelně všechny známky výborné, ale přece mou zvědavost nejvíc vábily dějiny, zvláště od té doby, co jsem směl býti společníkem vzácného vlasteneckého kněze P. Ignáta Wurma, který mne také zasvěcoval do práce Vlasteneckého musea. Zatím co prof. Podpěra, nyní lichenolog university Masarykovy, mě brával s sebou na časté botanické exkurse, abych mu nosil torbu, ctihodný profesor Vincenc Prasek mne stále víc získával pro filologii.

Pro tu jsem se také rozhodl, když jsem po maturitě, na podzim r.1910 přišel do Prahy. Pokus seznámiti se blíže s medicinou skončil mdlobami hned ve dveřích pitevny. Měl jsem ještě štěstí, že jsem po celý první rok mohl poslouchati prof. T.G. Masaryka. Jinak mne zaujali hned od začátku svými přednáškami prof. Drtina a Čáda, takže jsem se brzy k oběma přimknul. K prvému mne poutaly jeho ethos a hellénská vyrovnanost filosofa, prof. Čáda mě vábil jak látkou svých výkladů, tak jejich jasným zpracováním. Prof. Čáda se ujal chtivého učenika a v zimě r.1912/13 mne uvedl do maleho Pedologického ústavu, jež právě založil s ředitelem Janem Dolenským a s prof. Matiegkou. Svěřil mi úkol převésti do češtiny Binetovu metodu měření inteligence, právě uveřejněnou, a vyzkoušeti ji na pražských dětech.

Peněvadž už tehdy silně vystupoval při naší práci zájem o podnormální žáky a já jsem si uvědomoval - byť zprvu ještě hodně nejasně - 1/ že duševní dění se rozvíjí ve funkční spojitosti s tělesnou konstitucí a se somatickými změnami ; 2/ že normálnímu psychickému dění porozumíme mnohem jasněji, když je můžeme studovati v chorebném skreslení u jedinců nenormálních - hledal jsem pilně, jak bych mohl prohloubiti své psychologické studium v tomto směru. I za to děkuji prof. Čádovi, že mi sjednal s prof. Babákem a s prof. Heverochem, že mne, nemedika, připustili do svých přednášek a praktik. Jedinečné diagnostické umění Heverochovo mi ukázalo, jak

metodicky postupovati při řešení komplikovaných případů. Mnoho jsem se u něho naučil v těch 3 semestrech.

Koncem války, když jsem už po propuštění z vojenské služby nastoupil jako suplent na gymnasiu v Praze-III., zasvěcoval mě prof. Čáda do toho, jaké plány připravují s prof. Drtinou pro reformu svobodného českého školství. Čádeva pedagogie měla být vědeckou základnou reformních prací, soustředěných v Pedagogickém ústavu Komenského. Bylo pro mne velkým závazkem, že také se mnou oba počítali. Náhlá smrt Čádeva 6 týdnů po převratu zvrátila vše. Nebylo tu autority jemu rovné. Nedošlo tedy ani k chystanému včlenění Pedagogického ústavu do Pedagogického ústavu Komenského. Čáduv nástupce v jeho čele, prof. Matiegka, jej volně přidružil k svému Anthropologickému ústavu. Teprv tehdy se vlastně ústav po válečné přestávce určitěji konstitueval. Sám jsem - už bez svého vůdce - jako bezplatný asistent pokračoval v naznačeném směru: vědeckým studiem žactva zajišťovati pevnější základy čsl. školy.

Ještě jako posluchač jsem se chvatně učil francouzsky a anglicky /rusky, srbechervatsky a polsky nečtu tak hbitě/. Nyní jsem se chystal ještě za hranice. Po několika pokusech podařilo se mi s laskavým přispěním prof. Kádnera, tehdy ředitele Pedagogického ústavu Komenského, obdržeti konečně dovolenou. Pracoval jsem od dubna do srpna 1921 u prof. Williama Sterna v Hamburku v jeho skvěle vedeném ústavu, kde zrovna stály v popředí časové problémy užití pedopsychologie v pedagogice. Tu hospituje na řadě reformních škol všech stupňů, mohl jsem na vlastní oči sledovati, jak poznatky získané ve výzkumném ústavu oplodňují školskou praxi. Reformní kvas v německé škole vůbec byl pro mne velmi poučný. Ve volných týdnech jsem se seznámil s berlínskými školami pro nadané /Aufbauschulen/ a se speciálními školami pro úchylné žáky. V Mannheimu jsem mohl slyšeti ještě z úst samého dr. Sickingera výklad o psychologické struktuře jeho proslulého školského organismu. /Také u bystrého psychologa prof. Peterse jsem se zastavil při té příležitosti./ Prof. Drtina nás před časem zaujal výkladem o nových středních školách na venkově. Byl jsem šťasten, že jsem nyní mohl vždy na několik dní zapadnouti do požehnaného ruchu školské obce v Lietzevých ústavech /Landerziehungsheime/, býti hostem Gehebovým v jeho Odenwaldschule

u Frankfurtu a Wynekenovým ve Wickersdorfu v durynských horách.

Druhou, kratší cestu jsem podnikl o prázdninách 1925 na mezinárodní sjezd "Nových škol" v Heidelbergu, odtud do Ženevy na prázdninový kurs v proslulém Ústavu J.J.Rousseaua, v němž aspoň takto stručně bylo možno poznati metodu skvělé práce ženevské školy /Claparède, Bovet, Piaget/. Též mezinár. sjezd pro péči o mládež, pořádaný koncem prázdnin v Ženevě, dal dosti podnětů. V srpnu 1927 jsem se účastnil německého sjezdu pro pedagogickou psychologii v Mnichově.

Zatím se práce v Ústavu pro výzkum dítěte a dorůstající mládeže rozvíjela stále víc. Zrály mi výsledky mých pokusů s hodnocením inteligence primánů, jak jsem je zpracovával po několik let vždy o prázdninách. Restla také klientela nápadných a úchylných žáků ze středních a národních škol. Za tu dobu jsem vyšetřil několik tisíc jak normálních dětí, tak slabomyslných a psychopatů nebo antisociálních. Rostly též zkušenosti ve styku se školami, zejména se středními. R. 1922 jsem stál u kolébky Studentské poradny a od začátku fungoval jako její psycholog. Zkušenosti tu získané posloužily také ministerstvu školství za podklad úpravy výběru a přijímacího řízení do I.tř.středních škol. Jak pro Reformní komisi /doc.Příhody/, tak pro Reformní sbor pražského učitelstva jsem vypracoval psychologické a sociální partie jejich programu. Na obou stranách zůstaly bohužel zbežným přáním nebo dekorací, poněvadž zřetel k individuální výkonnosti žactva, mnou zdůrazňovaný jako základní princip, byl zatlačen jinými zájmy. - že ani na prospěch dětí, ani pro pokrok pravé reformy, to jsem prokázal všestranným vyšetřením žactva pražských reformních škol. Na úřední výzvu jsem r.1923 vypracoval pro pražské školy normy, které děti patří do pomocných tříd a škol. R.1926 mne jmenoval pan ministr školství do pracovní komise pro řešení otázek mravní výchovy na střední škole. Od r. 1930 pak jsem členem komise expertů pro reformu střední školy při ministerstvu školství. Tak mně byla dána možnost uplatňovati nová hlediska pedologie jak v novém návrhu učebných osnov, tak posledně v novém školním řádu pro střední školy.

Jak se utěšený pedologický a reformní ruch soustřeďoval kolem Ústavu pro výzkum dítěte, připadl mi také jako generálnímu sekretáři úkol /ještě

z ruku prof. Babáka /organisevatí III. sjezd pro výzkum dítěte 1926 v Praze a IV. sjezd 1930 v Bratislavě. Též redakce obsáhlých sjezdových sborníků byla částí tohoto úkolu. Od ledna r. 1935 byl jsem pozván do redakce naší vedoucí pedagogické revue Věstníku pedagogického.

Radostí jest mi o pedologii a pedagogice přednáseti. Hned po návratu z Hamburku pověřili mne prof. Drtina a Kádner, abych přednášel na Škole vysokých studií pedagogických , kterou právě otvírali /1921/. Přednáším na ní pravidelně /letos o psychologii úchylných dětí/. Od r. 1923 přednáším příštím sociálním pracovním na Vyšší škole soc. péče ; když byla letos změněna v Masarykovu státní školu zdravotní a soc. péče, svěřil mi pan ministr zdravotnictví přednášky z psychologie a z pedagogiky i na této nové škole. Rovněž na státní pedagogické akademii mně její ředitel, prof. Kádner odevzdal přednášky a cvičení z pedologie od jejího prvního ročníku /1931/2/, od minulého roku také z pedopathologie.

Uzavírám tuto suchou přehlídku své dosavadní činnosti radostným konstatováním, že Čádův odkaz se přece ujal a rozrostl v nejednom směru a nese dobrou úrodu. Jedno bolestné zklamání však přece čekalo i tu. Ústav pro výzkum dítěte, v němž jsem rozvíjel svou práci přes 20 let, byl nena-dále z prestižních a stavovských důvodů okupován lékaři. Musel jsem hleděti na to, jak ne už služba dětem, ale jiné zájmy se usadily v ústavu, jak se hřeší na důvěru a tradici, kterou jsem ústavu budoval svou prací v naší pedagogické veřejnosti. Měl jsem svým jménem krýti to vše ? Odešel jsem. Nedlouho potom mě vyzval předseda Zemského ústředí péče o mládež senátor Vojta Beneš, abych postavil péči o úchylnou mládež v Čechách na vědecký základ a k tomu účelů abych vybudoval a řídil Zemský pedologický ústav jako ústřednu výzkumu úchylných, ohrožených a jakkoli potřebných dětí ve věku od 1. r. do 18 let. Uvolil jsem se k tomu. I tu navazuji na plány a skromné začátky svého učitele prof. Čády - po čtvrt století. Do tohoto složitého a odpovědného úkolu jsem se tedy plně zabral /nereflektuje na honorář/ od 1. I. t. r. Nebylo-li nám popřáno udržeti Pedagogický ústav Komenského, pokusíme se sloužiti vědeckému řízení pedagogické práce u nás přes pedologický ústav vyrostlý na půdě sociální péče o mládež.

QFFFQS :

S Cyril Stejskal

1926 v
ových
de re.

Program přednášek.

Pedologie.

Vědecké základy moderní pedagogiky.

Školská organizace na psychologických základech.

Nové směry metodické, posouzeny s pedopsychologického hlediska.

Současná pedagogika.

Pedagogická psychologie v dějinách pedagogiky.

Předchůdcové psychologického chápání výchovy mezi pedagogickými klasiky.

Reforma československé střední školy.

Dědičnost - vychovatelnost.

Věda o prostředí v pedagogice.

Biopsychologie a pedagogika puberty a dospívání.

Biopsychologická typologie a pedagogika.

Koedukace.

Dívčí školství u nás a v cizině.

Dětská inteligence.

Metody výběru nadaných žáků pro studia.

Psychologické základy výchovy charakteru.

Školní psycholog na střední škole /praktikum/.

Žáci nápadní a úchylní na střední škole /praktikum/.

Pedagogické praktikum pro pokročilé.

Jiné přednášky ochotně připravím v dohodě s pp.prof. Hendrichem, Šerackým, Králem a Kezákem a s pp.docenty pedagogiky.

J. Emil Slezacek

Chronologický soupis mých prací

- 1919 Za prof. Frant. Čádkou. Revue v neuropathologii č.1.
- 1920 Úroveň inteligence a společenské vrstvy. Budoucnost II., 549-57
- 1921 O výzkumu dětské inteligence. Knih. "Pro dítě" sv. 30. Str. 29
Střední školy pro nadané v Německu. Střední škola I., 51-62
- 1922 Nové společné úkoly tělesného a duševního výzkumu dětí. Rozpravy Pedolog.úst. 7.
Výzkum inteligence pražského žactva. I. sjezd pro výzkum dítěte Brno, 69-
Jugendkunde in der Tschechoslowakei. Zeitschr. für pädag. Psych. 23., 453-
/překlad/ Will. Stern, Pedologie kulturním požadavkem.
- 1923 Slabí žáci na obecné škole. Pedag. rozhl. 33., 26-
Naše první zkouška inteligence nastávajících primánů. Stř.šk. 3., 160-
/ = Rozpravy Pedolog.úst. 11. /
- 1924 Mateřská škola s hlediska psychologického - in Pedagogický význam mateřských škol v CSR 6 -
Z psychologie puberty a jinošství - in Didaktické stati z oboru zeměděl. vyuč. 137 - / = Rozpravy Pedolog.úst. 17. /
- 1925 Psychognostické metody v poradnictví.
O poslání poraden pro volbu povolání. Obojí in Lancová - Říha - Stejskal - Šeracký, Správná volba povolání, 168-222, 289-295
Kam s nimi? Úchylná mládež I., 153-
K chystané reformě přijímání žactva do primy. Stř.šk. 5., 208- / = Rozpravy Pedolog.úst. 24. /
Pedagogické prázdniny. Věstník pedag. 3., 270- / polemika s Bakulem / replika ibid. 4., 95-
Naše zkušenosti s osobními archy. - in Nár. osvob. / Vých. a škola / č. 16.
Jak pokročilo vysokoškolské vzdělání učitelstva v Německu. Ibid. č. 45 a 46.
- 1926 Jak upravití přechod na střední školu. Věstník pedag. 4., 153-
Jak se osvědčil posudek učitelů o způsobilosti jejich žáků ke studiím. Ped. rozhl. 36., 393- / = Rozpravy Pedolog.úst. 32. /
Žeň pěti let ve Studentské poradně - in Šeracký - Stejskal - Miklas - Lukášová - Říha, Zjišťování schopností pro povolání 12-
Primáni ve Studentské poradně. Péče o studentstvo 4., 153-
- 1927 Nadání žáků přicházejících na střední školu. III. sjezd pro výzkum dítěte 225- / = Rozpravy Pedolog.úst. 42. /
Osudy zaostalých dětí v našich školách. Ibid. 471- / = Rozpravy 43. /
Žáci nápadní a obtížní na měšťanské a střední škole. Ibid. 537- / = Rozpravy 44. /
/red./ Třeší sjezd pro výzkum dítěte.
Po III. sjezdu pro výzkum dítěte v Praze. Ped. rozhl. 37., 1-
Jak znal Pestalozzi dětskou duši. In Hendrich, Sborník na pamět J.J. Pestalozziho 27-
Slabomyslnost jest léčitelná: Úchylná mládež 3., 61-
Před novým přijímáním primánů. Věstník ÚSCP 34., 298-
sjezdu
- 1928 Duch vídeňské reformy. Sborník Svazu čsl. učitelstva, Brno, 95-
Endogenní příčiny zločinnosti. In Přednášky z nauky o mravně vadných, 86-
- 1929 /red.// Duch vídeňské reformy. / Školská reforma ve Vídni. Praha.
Výkonnost pražského národního školství. Ped. rozhl. 39., 230- / = Rozpravy Pedolog.úst. 62. /
Chlapectví. In Kubálek-Matula /red. /, Vychovatelská čítanka 162-
- 1930 O diferenciaci na našich pokusných školách. Škol. reformy 11. č. 7 / = Rozpravy Pedolog.úst. 63. /
O školního psychologa. Sborník na počest Ot. Kádnera 55- / = Rozpravy 66 /
Tabu střední školy. Stř.šk. 10., 106-
Psychognostičtí metodi u davanju saveta. / Překlad práce z r. 1925 od Veljka Ramadanoviće / . Pedagoška biblioteka "Nova svetlost" Zemun.

Užitá pedagogie. IV. sjezd pro výzkum dítěte, 62- /-Rozpravy Ped.úst.75/
/red./ Čtvrtý sjezd pro výzkum dítěte.
O ispitivanju dečje inteligencije. /Překlad práce z r. 1921 od R.Tijaniće/
Glas nedeljnih 4., 51-
Opomíjený úsek péče o uchylné. Sborník prací z oborů péče o mládež uchyl-
nou, vydaný na počest Jos.Zemana 49-

1932 Poznatky z všestranného výzkumu žactva pokusných škol v Praze. Ped.rozhl.
42., 14- /- Rozpravy Ped.úst.90./
Psychologie na naší střední škole. Ces.mysl 28., 156-

1934 Starosti s jedináčky. Rodiče a škola 3., 81-
Děti v dnešní hospodářské tísní. Péče o mládež 13., 32-
Zkušenosti s diferenciací žactva na prvním stupni. V.sjezd pro výzkum dít.
Brno 225- /totéž Věstník pedagog.12., 49- /
Atletický typ ve škole a v duševní práci. Škol.reformy 15., 304-
Podnormální dítě ve škole. Rodiče a škola 3., 129-
Dětská inteligence I. Praha.
Na studie? Rodiče a škola 4., 3-
Puberta. In A.Tůma, Dítě v péči ústavní, Praha, 90-
Děti těžko vychovatelné. Ibid. 95-
Musí děti ve školách propadat? Rod.a šk. 4., 34-

1935 Výběr pro střední školy./Hodnota prognosy Studentské poradny/. Věstník
ped. 13., 1-
Selecting pupils for secondary schools. Comptes rendus de la VIIIe Confé-
rence internat.de psychotechnique, 783-
Školní rádece /psycholog/. Stř.šk. 15., 115-
Pocit méněcennosti u dětí. Věstník ped. 13., 158-
Masaryk příštím učitelům. IV.roč.zpráva st.pedagog.akademie v Praze, 3-
Výzkum žakovy osobnosti podmínkou úspěšné výchovné práce. VI.výr.zpráva
pokusné školy měšt. ve Zlíně, 27-
Pedologické ústavy v soukolí péče o mládež. Soc.pracovnice 4., 153-
Zájem školy na sociální péči o mládež. Věstník ped. 13., 435-
/spolured./ Věstník pedagogický XIII.

1936 Nervosní dítě ve škole. Věstník pedagog. 14., 59-
Otvíráme Zemský pedagogický ústav při ZUPM v Praze. Péče o mládež 15., 123-
Které děti patří do pomocné školy. Pomo oné školství 1., 18-
Proč děti lžou? Rodiče a škola 6., 17-
/spolured./ Věstník pedagogický XIV.

1937 Lékař - psycholog. Soc.zdravotní revue 5., č.1.

J. E. Slepšák

Praha, 5. VI. 37.

Posudek referenta
Věc: ~~Posudek komise.~~

referenta
P o s u d e k k o m i s e o h a b i l i t a č n í p r á c i
d r a C . S t e j s k a l a .

Již za svých universitních studií byl ~~dr~~ C. Stejskal uveden profesorem Čádou r.1912 do Pedologického ústavu, který založil prof. Čáda s prof. Matiegkou a řed. Dolenským. Stejskalovi byl svěřen úkol, aby převedl do češtiny stupnici Binetovu a vyzkoušel ji na pražských dětech. Tak se dostal Stejskal velmi záhy ke studiím pedologickým. Po smrti Čádově došel Stejskal podpory prof. Kádnera a Drtiny. Bylo mu umožněno studium v Hamburku u prof. Williama Sterna /1921/ kde hospitoval také na pokusných školách; v Mannheimu sledoval školskou organizaci Sickingerovu a navštívil Lietzovy Landerziehungsheime, Geheebovu Odenwaldschule a Wynekenovu školu wickersdorfskou. Mimo to se zúčastnil několika mezinárodních sjezdů pedagogických a pedologických.

Při své učitelské činnosti na střední škole /jest aprobován pro PhLr/ a jako bezplatný asistent Pedologického ústavu pokračoval Stejskal ve svých studiích pedologických. Zejména jej upoutal problém inteligence, jejího měření a její souvislosti se školním prospěchem. Podle cizích vzorů sestavil si svou kolekci testovou a za pomoci několika kolegů prozkoušel ji na několika školách; tím si získal bohatý materiál. Prof. Kádner, tehdy zároveň přednosta Pedagogického ústavu, i prof. Drtina počítali s brzkou habilitací Stejskalovou. Ale Stejskal, maje pochybnosti o průkaznosti výsledků, nezpracoval je knižně, nýbrž rozhodl se materiál ~~úplně~~ rozmnožovati a přezkoumávati.

O této jeho práci svědčí občasné články a menší publikace, jako: Naše první zkouška inteligence nastávajících přírodních / Rozpravy Fedol. ústa-
vu 11, 1923/, článek "Psychognostické ~~metody~~ metody v poradnictví", který vyšel jako brožura v srbském překladu 1930, česká úprava školy Binetovy-Štejskalovy v knize Správná volba povolání, a různé jiné články z oboru pedagogiky, školství a pedopsychologie, o nichž bližší údaje obsahuje přiložený seznam prací Stejskalových.

Výsledkem studia velmi rozsáhlé literatury, vlastní praxe učitelské, zkušeností z Pedologického ústavu i ze Studentské poradny a konečně i výsledkem hojného vlastního zkoumání jest práce
D ě t s k á i n t e l i g e n c e, I., 1934, stran 372.

Nebudu uváděti obsah práce ani autorovy these, nýbrž obci charakterisovati jeho metodu. Zkoumání inteligence jest obor mladý, jehož počátky byly provázeny přehnanými nadějemi. Je ~~xiix~~ v tomto oboru velmi mnoho předčasných závěrů, ukvapeného zevšeobecnování, mělkého testátorství, povrchnosti a módnosti. Testovací horečka rozmohla se i u nás. Stejskal v tomto zmatku osvědčil zdravou kritičnost, k níž snad přispělo i školení klasického filologa. Neodvažuje se závěrů, dokud sám se nepřesvědčí na bohatém materiálu. Sám má výsledky zkoušek skoro pěti tisíc dětí, sám ~~ixx~~ elaboráty klasifikoval a jejich prognostickou hodnotu dalším sledováním pokusných osob zjišťoval. Uvádí vždy svědomitě ty případy, kde prognosa selhala. Tím dospěl k přesvědčení o relativní ceně jednoho vyzkoušení testového a dospěl ke skepsi o ceně jediného hromadného testování.

Filosofické vzdělání Stejskalovo přispělo k tomu, že počítá vždy s totalitou duševního života, s duševní aktivitou a individuálností; ač práce testovací svádí k zmechanisování, Stejskal uznává za potřebné vždy důkladné zkoumání individuální, a takové zkoumání po léta provádí.

Vešle vlatního ověřování získává si Stejskal rozsáhlý přehled práce cizí studiem příslušné literatury v hlavních jazycích.

Ve své knize pracuje s literaturou velmi bohatou /uvádí 639 čís./; lze říci, že nic podstatného není přehlédnuto. Užití literatury tak rozsáhlé svědčí o svědomitosti; při tom Stejskal nepodléhá určitému autoru, nýbrž udržuje si samostatnost.

Hlavní zájem autorů jest praktický, zužitkovatí pedagogických poznatků pro výchovu. V té věci budou bohatší chystané dva svazky další /druhý díl má přinést poznatky z diferencní psychologie inteligence, třetí díl důsledky pro školskou praxi a školskou organizaci/. Ale některé důsledky vyvodil již Stejskal ve svých drobnějších pracích, zejména zkoumáním o prognostické ceně testů pro studium středoškolské, a revisí tak zvaných pokusných škol pražských. V první věci měl také účast na nynější úpravě přijímací zkoušky do primy, v druhé věci polemisoval s Příhodou, jehož školskou organizaci považuje za deduktivní, odvozenou z několika herel, nikoli vybudovanou na empirii.

Ačkoli další dva svazky přinesou ještě bohatý materiál a odůvodnění these pedagogické, přece jen obraz, který máme již o vědecké metodě Stejskalově, může býti jen doplněn, nikoli změněn. Stejskal se jeví jako pracovník kritický, svědomitý, samostatný, bohatých znalostí odborné literatury, znalý empirického zkoumání.

Jeho schopnost byla oceněna také tím, že byl od 1. I. 1936 jmenován ředitelem zemského pedagogického ústavu, že se stal /od 7. XI. 35/ řádným členem sociálního ústavu ČSR, a že byl vyznamenán řádem sávy III. třídy.

Komise navrhuje profesorskému sboru, aby schválil předloženou práci habilitační a aby svolil k dalšímu řízení habilitačnímu.

O. J. J. J. J.

Luclan: Jo. Kral. F. J. J.

40. 867/1937
573/1037-38

867
Čís.F.F. 1936/37

867/F.F. 1936/37 (M).

D

PhDr. Cyril STEJSKAL -
habilitace pro obor
pedagogiky.

9. prosince 1937.

konvolut.

Ministerstvu školství a národní osvěty

v P r a z e .

PhDr. Cyril STEJSKAL předložil profesorskému sboru filosofické fakulty spis: "Dětská inteligence. Díl I." Žádaje, aby mu byla udělena venia docendi pro obor pedagogiky.

Žádost Dr. Stejskala byla po usnesení prof.sboru ze dne 11. března 1937 přikázána komisi, skládající se z prof.drů. Hendricha, Krále a Šerackého; komisi bylo sborem uloženo, aby ocenila vědeckou hodnotu habilitačního spisu a podala profesorskému sboru zprávu o výsledku. Referent prof. Hendrich, komisi zvolený, prozkoumal za účasti ostatních členů komise nejen spis habilitační, ale i ostatní literární činnost žadatelovu, načež komise předložila svůj odborný posudek profesorskému sboru v sedění dne 10. června 1937. Ve svém posudku komise konstatovala, že předložená práce Dr. Stejskala má potřebné kvality vědecké a navrhla profesorskému sboru, aby se pokračovalo s žadatelem v habilitačním řízení pro obor pedagogiky.

Profesorský sbor tento znalecký posudek odborníků schválil a jednomyslně se usnesl připustiti žadatele k dalšímu habilitačnímu řízení.

F36
1937
1873

V důsledku tohoto usnesení pozval děkan Dr. Stejskala k habilitačnímu kolokviu, které se konalo v zasedání profesorského sboru dne 29. října 1937. V tomto sboru však přednesl prof. Křepinský návrh, aby bylo srovnáním habilitačního spisu Dr. Stejskala s jeho disertací z roku 1920 zjištěno, netýká-li se ho dodatek prof. Janka k habilitačnímu řádu, a aby se do té doby v habilitačním řízení nepokračovalo. Poněvadž prof. Hendrich jako referent habilitační komise ještě před zasedáním profesorského sboru odůvodnil jménem komise, že dodatek prof. Janka k habilitačnímu řádu se netýká spisu Dr. Stejskala, bylo v habilitačním řízení pokračováno. Po debatě prof. Křepinský znovu odůvodnil jednak svůj odchylný názor od názoru komise, jednak ohlásil důvody, pro které pokládá habilitační kolokvium Dr. Stejskala za právně neplatné. Děkan dal hlasovati o tom, zda sbor bere na vědomí dobré zdání komise, že habilitační práce Dr. Stejskala jest od disertace jeho odlišná a že tedy se jí netýká dodatek prof. Janka. Sbor se vyslovil většinou (26 hlasy) pro dobré zdání komise, načež prof. Křepinský ohlásil v obou přednesených věcech separátní votum. Tato separátní vota jsou připojena při protokolu o schůzi sboru dne 29. X. 1937, jak předpisuje jednací řád sboru a s tímto protokolem ministerstvu předložena k nahlédnutí.

Poněvadž odpovědi kandidátovy při habilitačním kolokviu dne 29. října 1937 byly sledány vesměs uspokojivými, navrhla habilitační komise sboru, aby bylo kolokvium schváleno a aby se v řízení habilitačním pokračovalo. Tento návrh byl většinou hlasů schválen a kandidátu bylo určeno za tema habilitační přednášky jedno z temat jím v žádosti navržených a to: "Dědičnost a vzdělatelnost".

V důsledku tohoto usnesení profesorského sboru pozval děkan kandidáta k přednesení této habilitační přednášky v zasedání

sboru dne 2. prosince 1937. Výsledek byl shledán uspokojivým a k návrhu komise byla přednáška schválena většinou hlasů (proti jeden hlas). Prof. Křepinský ohlásil nato separátní votum a dal znovu sboru na uvážení, zda postup celého habilitačního řízení s Dr. Stejskalem byl správný a navrhl, aby se o tom sbor vyslovil hlasováním lístky. Děkan pokládal toto hlasování za zbytečné, poněvadž o jednotlivých fázích řízení sbor se již trojnásobným hlasováním vyjádřil. Dávaje hlasovati o tom, zda se má panu řadateli propůjčiti venia docendi, dal hlasovati lístky, při čemž hlasování dopadlo v poměru 33:3, tedy velkou většinou pro správnost postupu a pro návrh, aby habilitační řízení bylo schváleno, venia docendi propůjčena a příslušné spisy odeslány ministerstvu ke schválení.

Tím se skončilo habilitační řízení v profesorském sboru filosofické fakulty.

Podepsaný děkan vykonáváje usnesení sboru, předkládá habilitační žádost se všemi akty k dalšímu laskavému řízení.

Děkanství filosofické fakulty university

KARLOVY.

Křepinský
d ě k a n .

17. pros. 1937

20. pros. 1937